

Trideset savremenih pitanja vezanih za post

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

Naučni odsjek pri udruženju *Ed-Dureru-
s-Senijje*

Prijevod:

Senad Muhić

Revizija:

Ersan Grahovac

2014 - 1435

IslamHouse.com

﴿ ثلاثون مسألة فقهية معاصرة عن

الصوم ﴾

« باللغة البوسنية »

القسم العلمي بمؤسسة الدرر السنية

ترجمة:

سناد موهبتش

مراجعة:

أрсان غراهوفاتس

2014 - 1435

IslamHouse.com

Trideset savremenih pitanja vezanih za post

1. Kada čovjek iftari, a zatim otputuje avionom, te u zraku vidi sunce koje još gore nije zašlo

Ko se po završetku dana iftari u jednom području, a zatim otputuje avionom ili se iftari u avionu prije nego što poleti, a zatim, nakon što poleti, vidi Sunce, post mu je ispravan i može nastaviti da jede i pije. Ovo je stav Abdurrezzaka Afifija, Ibn Baza i Usejmina.

2. Da li će osoba koja je u avionu pratiti zalazak Sunca kako bi se iftarila ili će se oslanjati na vrijeme iftara u najbližoj državi ili onoj koja graniči sa njom?

Ko putuje avionom i posti, a zatim pomoću sahata ili drugog sredstva sazna da je nastupilo vrijeme u državi iz koje putuje ili u državi koja je blizu njega, ali zbog visine u kojoj se nalazi i dalje vidi Sunce, neće se iftariti sve dok Sunce ne zađe. Ovo je fetva Abdurrezzaka Afifija, Ibn Baza i Usejmina.

3. Vrijeme iftara u državi gdje je velika dužina dana

Obaveza je postaču da posti od pojave zore do zalaska Sunca gdje god da bio, bez obzira da li dan bio

kratak ili dug, pod uslovom da se dan i noć smjenjuju u periodu od dvadeset i četiri sata.

Međutim, ako post postane težak do te mjere da se ne može izdržati i postoji bojazan od štete ili bolesti, dozvoljeno je prekinuti post i napostiti u danima kada se za to bude imala mogućnost. Ovo je stav Ibn Baza, Usejmina i dr. Također je ovo stav Kolegija za islamski fikh (El-Mudžemme'-l-fikhi-l-islamijj).

4. Način određivanja početka i kraja posta u zemljama gdje se noć i dan ne smjenjuju u periodu od dvadeset i četiri sata

Ko živi u državi gdje se noć i dan ne smjenjuju u periodu od dvadeset četiri sata, kao npr. da dan traje četrdeset osam sati ili sedmicu ili mjesec ili čak više od toga, onda će dužinu noći i dana određivati na osnovu posmatranja noći i dana u državi koja mu je najbliža, a u kojoj oni traju ukupno dvadeset i četiri sata. Ovo je fetva Ibn Baza, Usejmina i dr. Također je ovo stav Kolegija za islamski fikh (El-Mudžemme'-l-fikhi-l-islamijj).

5. Propis onoga ko izgubi razum i svijest pod uticajem anestezije

Propis onoga ko izgubi razum i svijest pod uticajem anestezije je kao i propis onoga ko je imao nesvjesticu.

Ko nanijeti post, a zatim padne u nesvjest obuhvata ga jedna od dvije situacije:

Prva: Da nesvjestica traje cijeli dan, tj. da padne u nesvjest prije pojave zore i da to stanje traje sve dok Sunce ne zađe. Takvoj osobi post nije ispravan i mora taj dan napostiti i ovo je stav većine učenjaka: malikijskog, šafijskog i hanbelijskog mezheba.

Druga: Da se osvjesti jedan dio dana, pa makar i na tren. Tada mu je post ispravan i nije dužan da naposti taj dan. To je stav šafijskih i hanbelijskih učenjaka. Nekada se uz anesteziju dadne i neka hranjiva materija što kvari post, pa makar stanje nesvjesti trajalo i cijeli dan.

6. Propis uzimanja tableta kojima se sprječava mjesečni ciklus s ciljem da se isposti cijeli ramazan

Ako se potvrdi da su tablete kojima se sprečava trudnoća, i mjesečni ciklus štetne po zdravlje žene, onda joj je obaveza da ih ne konzumira, bez obzira da li to bilo u ramazanu s ciljem posta cijelog mjeseca ili u drugim

mjesecima. Ovo je fetva Stalne komisije za islamska pitanja u S. Arabiji, sektora za fetve u Kuvajtu, te fetva Ibn Baza i Usejmina.

7. Razlike u vremenskim zonama

Islamski učenjaci se razilaze da li su dužni postiti svi ljudi ukoliko samo stanovnici jedne države vide mlađak ili svaka država ima svoje posebno viđenje mlađaka:

Prvi stav: Svi su u toj situaciji obavezni da poste i to je govor većine učenjaka, hanefija, šafija i hanbelija, Ibn Tejmije, Ibn Baza, Albanija, te Kolegija za islamski fikh (El-Mudžemme'-l-fikhi-l-islamijj).

Drugi stav: Nije obavezno svima postiti, jer se vremenske zone razlikuju, nego je obaveza samo onima koji vide mlađak, što je stav učenjaka šafijskog mezheba, nekoliko učenjaka od naših dobrih prethodnika, a izabrali su ga i imam San'ani i šejh Usejmin.

8. Oslanjanje na satelite prilikom gledanja u mlađak

Nije dozvoljeno oslanjanje na satelite prilikom gledanja u mlađak i ovo je stav Ibn Usejmina.

9. Propis astronomskih opservatorija pri praćenju mlađaka

Dozvoljeno je koristiti astronomske opservatorije, durbine i sl., ali nije obaveza. Kada bi se mlađak vidio na takav način, viđenje bi bilo pouzdano. Ovo je stav Ibn Baza, Ibn Usjemina, Vijeća velikih učenjaka i Kolegija za islamski fikh (El-Mudžemme'-l-fikhi-l-islamijj).

10. Astronomski proračuni

Nije se dozvoljeno oslanjati na astronomske proračune kada je u pitanju nastupanje mjeseca ramazana i u vezi ovog pitanja postoji koncenzus islamskih učenjaka kojeg prenose imam El-Džessas, Ibn Rušd, Kurtubi, Ibn Temijje.

11. Post putnika koji putuje prevoznim sredstvima prilikom čega se ne umara

Dozvoljeno je mršenje putniku, pa makar putovao i takvom vrstom prevoznih sredstava i putniku koji ima poteškoća prilikom putovanja, a i onome ko ih nema. Jednoglasan stav učenjaka po ovom pitanju prenosi Ibn Tejmijje.

12. Konzumiranje duhana u toku posta

Po jednoglasnom stavu islamskih pravnika konzumiranje duhana kvare post.

13. Propis flebotomije i vađenja krvi za analizu

U vezi flebotomije, vađenja krvi zbog analize i doniranja krvi postoje dva stava islamskih učenjaka:

Prvi stav: Sve ovo ne kvare post, a to se temelji na stavu većine uleme koji kaže da hidžama¹ ne kvare post, iako je bolje takvo nešto odgoditi nakon iftara. Ovo je stav Ibn Baza.

Drugi stav: Kvare post, i to je jedan od stavova u hanbelijskom mezhebu, stav Ibn Tejmije. Ibn Usejmin smatra da flebotomija i doniranje krvi kvare post, analogno hidžami, dok davanje krvi za analizu ne kvare.

14. Propis klistiranja

Taj postupak ne kvare post i ovo je stav zahirija, grupe malikijskih učenjaka, Kadija Husejna, učenjaka šafijskog mezheba, Hasana b. Saliha, Ibn Tejmije, Ibn Usejmina. Ako bi se klistiranje obavilo noću bilo bi bolje, a većina učenjaka smatra da taj postupak kvare post.

¹ Hidžama je medicinska metoda koja spada u domen male hirurgije. Predstavlja metodu lokalnog puštanja krvi.

15. Kapi za nos

Korištenje kapi za nos kviri post i ovo je stav većine učenjaka, hanefija, šafija, malikija i hanbelija.

16. Dijaliza

Svaki oblik dijalize kviri post, i ovo je stav Ibn Baza i Stalne komisije.

17. Inhalator

Inhalator ne kviri post po mišljenju Ibn Baza, Ibn Usejmina i dr. Na ovom stavu je i većina učesnika devetog simpozija islamskog prava i medicine pri islamskog organizaciji za medicinska pitanja u Kuvajtu, održanog 1997. godine.

18. Tablete koje se stavljaju pod jezik

To su tablete koje se stavljaju pod jezik radi liječenja nekih od srčanih bolesti, a koje se neposredno nakon stavljanja tope i putem krvi odlaze do srca, te na takav način sprečavaju iznenadne srčane udare. Ništa od ovih tableta ne ulazi u trbuh. Korištenje ovih tableta ne kviri post pod uslovom da se ništa od tih tableta ne proguta.

Ovo je stav Ibn Baza i jednoglasan stav Kolegija za islamski fikh (El-Mudžemme'-l-fikhi-l-islamijj).

19. Davanje kisika

Korištenje kisika za disanje ne kvari post, i ovo je stav donesen na desetom zasjedanju Kolegija islamskih pravnika pri Organizaciji islamske konferencije.

20. Injekcije koje nisu hranjive

Korištenje takvih injekcija koje nisu hranjive ne kvari post, bez obzira davale se u mišić, venu ili ispod kože. Ovo je stav Ibn Baza, Ibn Usejmina, i drugih poput Kolegija za islamski fikh (El-Mudžemme'-l-fikhi-l-islamijj), Stalne komisije i sektora za fetve u Kuvajtu.

21. Uzimanje hranjive infuzije

Taj postupak kvari post i ovo je stav Ibn Baza, Ibn Usejmina, Kolegija za islamski fikh (El-Mudžemme'-l-fikhi-l-islamijj), i Stalne komisije.

22. Čepići

Korištenje čepića ne kvari post i ovo je ono što se razumije iz zahirijskog mezheba, grupe malikijskih učenjaka, stav Ibn Usejmina, a na ovom stavu je i većina učesnika devetog simpozija islamskog prava i medicine pri islamskog organizaciji za medicinska pitanja u Kuvajtu.

23. Kateter, optički pregled unutrašnjosti jednjaka, unošenje lijekova, otopine za pranje mjehura, medicinskog pribora ili sredstava koji se unosi u tijelo radi jasnijeg pregleda

Kada postač u svoju uretru² unese neku tekućinu ili mast, to ne kvari post i to je stav većine učenjaka, hanefija, malikija i hanbelija.

Također, ni kateter, ni optički pregled unutrašnjosti jednjaka, unošenje lijekova, otopine za pranje mjehura, medicinskog pribora ili sredstava koji se unosi u tijelo radi jasnijeg pregleda ne kvari post i ovo je fetva Kolegija za islamski fikh (El-Mudžemme'-l-fikhi-l-islamijj).

24. Kapi koje se kapaju u spolni organ žene, vaginalni supozitoriji, zračenje i sl.

Ništa od ovog ne kvari post po stavu Kolegija za islamski fikh (El-Mudžemme'-l-fikhi-l-islamijj). Suvremena medicina je dokazala da nema otvora između reproduktivnog i probavnog sustava.

25. Pasta za zube

Dozvoljeno je postaču koristiti pastu za zube pod uslovom da ne dođe do grla. Ovo je stav Ibn Baza, Ibn

² Uretra je otvarač koji omogućuje odlazak mokraće iz mjehura.

Usejmina, i Kolegija za islamski fikh (El-Mudžemme'-l-fikhi-l-islamijj).

26. Kapi za oči

Dozvoljava se postaču da koristi kapi za oči i ovo je stav hanefija, šafija, Ibn Baza, Ibn Usejmina.

27. Kapi za uši

Dozvoljava se postaču da koristi kapi za uši i to je stav Ibn Hazma, Ibn Usejmina i Ibn Baza.

28. Losion za uši

Većinom ovi losioni sadrže vodu, pa ako to dospije u grlo i postač ga proguta pokvario je post, kao npr. ako su bubnjići puknuti, voda dopire do grla. Ako ništa do grla ne dolazi, onda je post ispravan i to je stav Kolegija za islamski fikh (El-Mudžemme'-l-fikhi-l-islamijj).

29. Boje i masti

Boje i masti ne kvare post i ovo je stav Ibn Tejmijje, Ibn Usejmina, i Kolegija za islamski fikh (El-Mudžemme'-l-fikhi-l-islamijj).

30. Probanje okusa hrane kada za tim ima potrebe

Postaću je dozvoljeno da proba okus hrane, ako u tome postoji neka potreba ili korist, poput toga da sazna kvalitet hrane, količinu posoljenosti, kod kupovine, a ne kod provjere, pod uslovom da nakon toga ispljuje ili izapere usta, istrlja jezik, i ovo je stav većine učenjaka, hanefija, šafija, i hanbelija.